

”Statlig eierskap i næringslivet”

Ansgar Gabrielsen

Paretos kraftseminar

15. januar 2003

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

Et omfattende statlig eierskap...

... som en del av statens verdier

Petroleumsfondet

~ 600 mrd kr

Statlige eierandeler
i Norge

~ 300 - 400 mrd kr

SDØE
(oljeformuen)

~ 600 mrd kr

Dagens tema

Klare roller er viktig

Sektorpolitisk
myndighet

Statens fremtidige eierskap må begrenses til selskaper av forvaltningsmessig karakter, og selskaper der eierskapet har en klar politisk begrunnelse

Eier

Klargjøring av statens ulike roller og mulige rollekonflikter

Tilsynsmyndighet

Målet er minst mulig rollekonflikter

Profesjonalisering, samling av eierskapet

Selskaper overført til NHD siden regjeringsskiftet

GRØDEGAARD

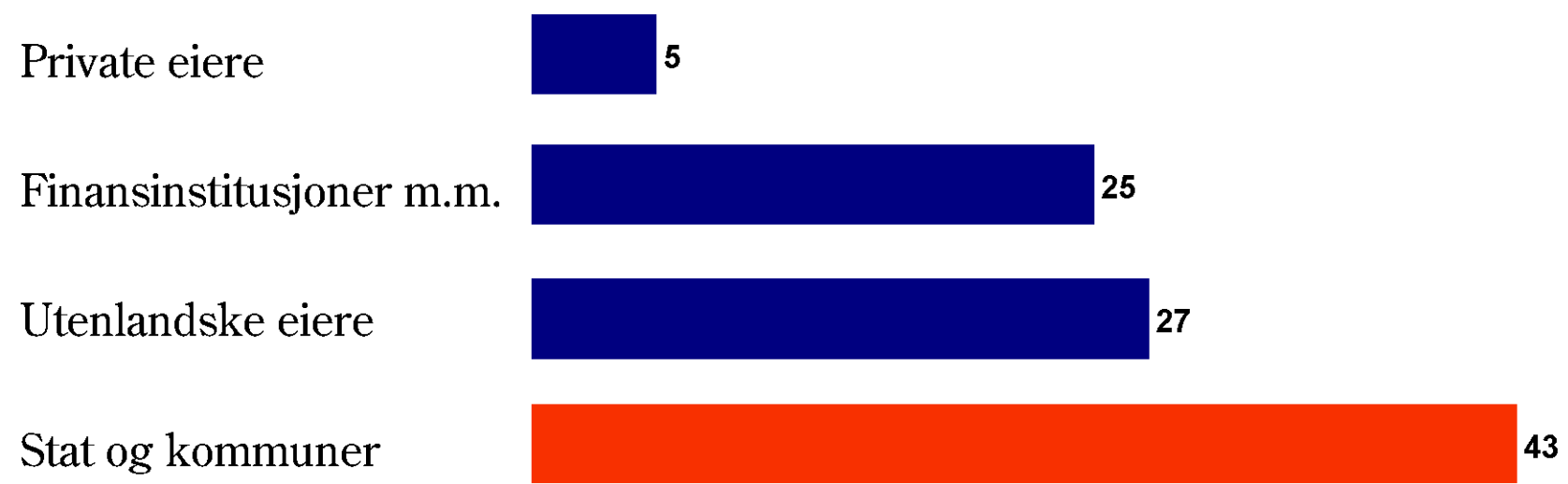

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

En børs dominert av statlig eierskap...

Statlig eierskap på Oslo Børs (%)

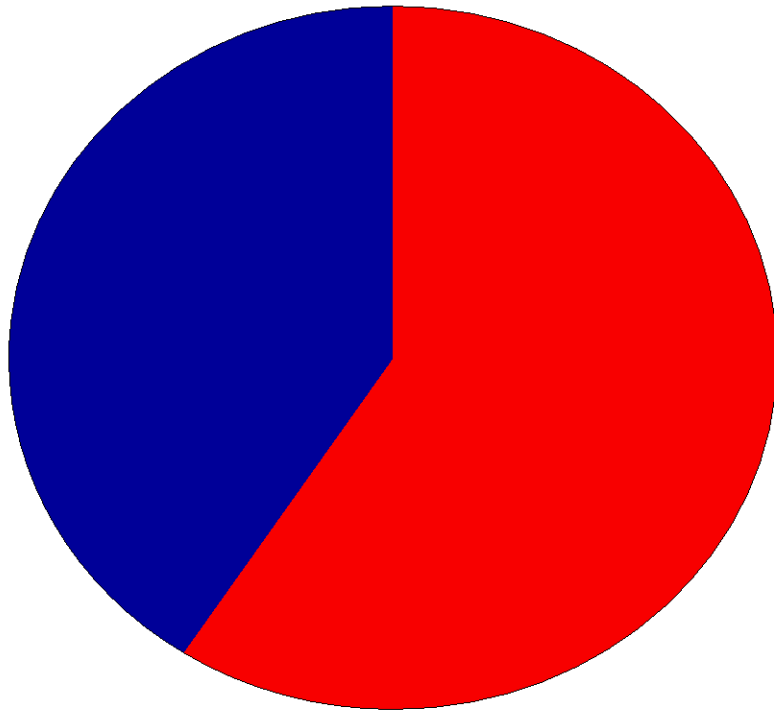

Kilde: OSE, des. 2002

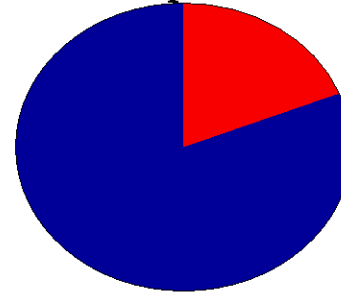

.. særlig i energi og telekommunikasjon..

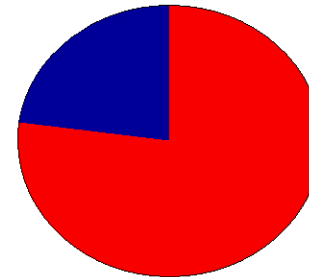
Energisektor 59 % av 237 mrd

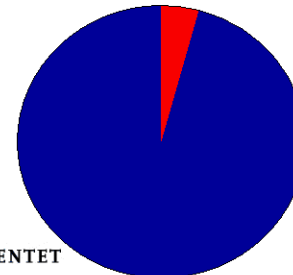
Finans 19 pst av 63 mrd

Telecom 77 pst av 48 mrd

Industri 4 pst av 41 mrd

Kilde: OSE, des. 2002

Et mindre og bedre statlig eierskap

- Redusere omfanget av det statlige eierskapet
 - Profesjonalisering
- Samle eierskapet i et departement
- Prinsipper for godt eierskap
- Statseierskapsutvalg

God eierstyring og selskapsledelse

- God eierstyring og selskapsledelse er et av flere elementer for å utvikle norsk næringslivs konkurranseevne
- NHD er i drøftinger med Oslo børs og andre aktører om samarbeid om retningslinjer for god *corporate governance* for **børsnoterte** selskaper.

10 prinsipper for god eierstyring i staten

Forvaltning av statens eierskap i tråd med prinsippene bidrar til:

- Profesjonalisering
- Åpenhet og forutsigbarhet
- Økt tillit til staten som eier
- Ivaretar statens verdier på en best mulig måte
- Staten skal opptre på en slik måte at den er en *attraktiv* medeier

- 1) Aksjonærer skal likebehandles.
- 2) Det skal være åpenhet knyttet til statens eierskap i selskapene.
- 3) Eierbeslutninger og vedtak skal foregå på generalforsamlingen.
- 4) Staten vil, eventuelt sammen med andre eiere, sette resultatmål for selskapene, styret er ansvarlig for realiseringen av målene.
- 5) Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets situasjon.
- 6) Styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra det enkelte selskapets egenart.
- 7) Lønns- og insentivordninger bør utformes slik at de fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelige.
- 8) Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse på vegne av eierne.
- 9) Styret bør ha en plan for eget arbeid og arbeide aktivt med egen kompetanseutvikling. Styrets virksomhet skal evalueres.
- 10) Selskapet skal være bevisst sitt samfunnsansvar.

Styrets dag

NHD arrangerer styrets dag i mars for selskaper hvor staten er hel-/deleier

- Staten klargjør hvilke forventninger den har til styrerepresentantene i hel- og deleide selskaper
- Viktig å kommunisere klare forventninger til styret, og at styret er seg sitt ansvar bevisst
- Hvilke mål staten forfølger i sitt eierskap, herunder avkastningskrav
- Forretningsetikk
- Samfunnsansvar – også i utlandet

Statseierskapsutvalget

- **Utvalget skal:**
 - Foreslå løsninger av organisatorisk, rettslig og forretningsmessig art knyttet til ulike forvaltningsmodeller
 - Utrede hvordan hensynet til Stortingets og Regjeringens styring og kontroll, samt Riksrevisjonens kontrollopgaver, kan ivaretas
 - Klargjøre behovet for eventuelle endringer med hensyn til fullmakter fra Stortinget bl. a. når det gjelder godkjenning av fusjoner og salg av aksjer
- Utredningen skal foreligge innen **1. mars 2004**

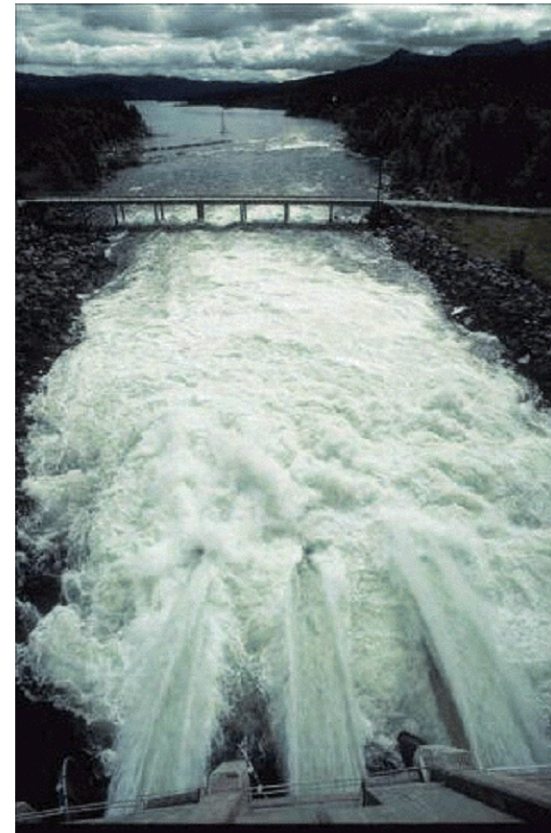

Statkraft – en sterk aktør i Norden

St. meld. nr. 22:

- Regjeringen legger til grunn at Statkraft fortsatt skal kunne videreutvikles som en sterk aktør i kraftnæringen i Norden
- Det vil bli tatt initiativ til å omdanne selskapet til aksjeselskap
- Regjeringen vil være åpen for industrielle løsninger der staten ikke lenger er eeneier

Sak til Stortinget

Sentrale spørsmål:

- Strategi
- Kapitalstruktur og soliditet (rating)
- Industrikontrakter
- Sikre en omdanning i tråd med EØS-regelverket

- Hjemfall og konsesjoner (Egen sak)

Utvikling av et bedre eierskap

- Bidra til en god eierkultur i Norge
- Etablering av et bedre forvaltningssystem i NHD
- Rapportere på resultater for porteføljen av selskaper i NHD
- Utvikle definerte krav til styret, herunder avkastningskrav
- Statseierskapsutvalget

**.... sammen med arbeidet for å redusere
statens eierskap i næringslivet**

